

De toekomst van een kind

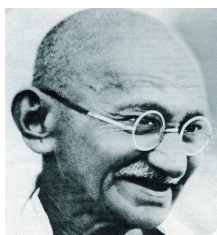
kan nooit een druppel op een gloeiende plaat zijn

“Door een sponsorproject voor een school in India ontmoet ik Fr. Antony Sebastian. Hij is de eerste katholieke rechter in India. Daarnaast is hij directeur van ECHO (Empowerment of Children and Humanrights Organisation), een organisatie die de mensenrechten van kinderen zeer serieus neemt. Zijn werk is qua omvang en impact misschien letterlijk onbeschrijfelijk.

Maar de raakvlakken met krachtige concepten die ons vertrouwd zijn, zijn evident. Ik bezocht zijn project in Bangalore, een overvolle stad waar idealen worden verwerkelijkt.”

“Ik geloof in de absolute eenheid van de mensheid. Wij wonen misschien wel in duizend kamers, maar ze zijn alle met elkaar verbonden”

M. Gandhi

Verbondenheid als antwoord

Delinquente jongeren komen in de problemen als ze gepakt worden. Maar ze hebben problemen voordat ze tot delinquent gedrag komen. De-link-went betekent letterlijk: de-linken, ontkoppelen. Kinderen die ‘gedelinkt’ zijn, zijn ontkoppeld van zichzelf, anderen, de materie of de wereld om hen heen. Wie verbonden is met zichzelf brengt zichzelf geen schade toe. Wie verbonden is met de ander brengt de ander geen schade toe. Het antwoord op delinquent gedrag is simpelweg verbondenheid. Maar verbondenheid is niet vanzelfsprekend in situaties waarin iedereen voor zichzelf moet vechten.

Rechten van het Kind

Om kinderen vanuit verbondenheid een kans te geven, zijn onder andere de Rechten van het Kind opgesteld. Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind is gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het werd aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 20 november 1989 en werd van kracht op 2 september 1990, na ratificatie door 20 lidstaten. Het wordt meestal het Kinderrechtenverdrag genoemd. Nederland ratificeerde het verdrag in 1995 en India accepteerde het verdrag in 1992. De rechten van het Kind bestaat uit 54 artikelen.

Een aantal (vereenvoudigde) kinderrechten die mondiaal worden onderschreven zijn:

- Elk kind heeft het recht op leven.
- Elk kind heeft het recht op een naam en een nationaliteit.
- Elk kind heeft het recht zijn/haar eigen mening te vormen en deze vrijelijk te uiten.
- Elk kind heeft het recht op de hoogste graad van gezondheid en medische verzorging.
- Elk kind heeft het recht op het genot van sociale zekerheid.
- Elk kind heeft het recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn/haar lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en sociale ontwikkeling.
- Elk kind heeft het recht op onderwijs.
- Elk kind heeft het recht op bescherming tegen economische uitbuiting en werk dat gevaarlijk is of zijn/haar opvoeding zal hinderen of schadelijk zal zijn voor de gezondheid en zijn/haar fysieke, mentale, geestelijke, zedelijke en sociale ontwikkeling.

De millenniumdoelen

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen afgesproken om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te

pakken. Er zijn acht concrete doelstellingen vastgelegd: de millenniumdoelen. Dit zijn ze in het kort:

- 1 Armoede halveren en zorgen dat minder mensen honger lijden.
- 2 Elk kind naar school.
- 3 Mannen en vrouwen gelijkwaardig.
- 4 Minder kindersterfte.
- 5 Verbetering van de gezondheid van moeders.
- 6 Bestrijding van hiv/aids, malaria en andere dodelijke ziektes.
- 7 Bescherming van het milieu, iedereen schoon drinkwater en minder mensen in sloppenwijken.
- 8 Toegang tot betaalbare medicijnen, een eerlijk handelsstelsel, minder schulden voor ontwikkelingslanden.

De onderwerpen van de millenniumdoelen zijn niet nieuw. Maar wel nieuw is dat voor het eerst een internationale afspraak is gemaakt met concrete, meetbare doelen. Elk jaar wordt de voortgang gemeten en internationaal gerapporteerd. Zo kan tussentijds druk worden uitgeoefend op zowel de rijke als de arme landen om hun inspanningen te vergroten.

Demografische gegevens India

Officiële naam Republiek van India.

Oppervlakte 3,3 miljoen vierkante kilometer
(bijna 80 keer Nederland)

Aantal inwoners 1,1 miljard

Regeringsvorm Federale republiek
(opgedeeld in 28 deelstaten)

Talen Hindi is de officiële landstaal. Engels is de belangrijkste taal in nationale, politieke en handelscommunicatie. Er zijn 14 andere officiële talen

Religie Hindoeïsme (80 %), Islam (13 %), Christendom (2 %), Sikhisme (2%)

En...

50 % van de Indiërs is onder de 18 jaar.

40 % van de Indiërs is onder de 15 jaar.

De *rechten van het kind* en de *millenniumdoelen* kunnen geduldige documenten zijn. Gelukkig maken dagelijks ontelbaar veel organisaties werk van de uitgesproken verbeteringen. Verbondenheid wordt zichtbaar op die plekken. Maar hoe doe je dat in de meest armzalige situaties in de wereld? In Zuid-India wordt daar een antwoord op gegeven. Een antwoord waarbij je jezelf op de proef mag stellen en veel mag leren. In 1975 woonden er ongeveer 1 miljoen mensen in Bangalore. Op dit moment wonen er zo'n 7 miljoen mensen, maar de

infrastructuur is niet aangepast. 's Ochtends en 's middags schuiven auto's, fietsen, becaks, motors, vrachtauto's en voetgangers aan in de file. Ze kruipen zonder verkeersregels langzaam voor en door elkaar. De gemotoriseerde mierenhoop heeft een bijzonder relaxed karakter.

We staan muurvast in het verkeer. Vanuit onze openstaande ramen zien we een meisje flikflakkend tussen de auto's door turnen. Ze duikt door een hoepeltje en vouwt zichzelf dubbel. Als ze haar kunstje heeft gedaan, steekt ze haar smoezelige handje naar binnen.

Thuis aan de keukentafel hebben we de discussie al zo vaak gevoerd: Wel of niet geven aan bedelaars. Wel, want hoe overleven ze anders? Niet, want anders houd je systemen in stand waarin zelfs kinderen verminkt worden om de kans op inkomen te vergroten. We laten ons adviseren door de autochtone reisgenoten. Zij geven ons te kennen dat de 'onaanraakbaren' uit de laagste kasten (een systeem dat officieel niet meer bestaat, maar in zijn verschijningsvorm nog nauwelijks is veranderd) geen enkele andere mogelijkheid hebben. Kansen op baantjes zijn uitgesloten voor deze groep.

Mijn reisgenoot waardeert de voorstelling met 2 roepies. Het kansarme slangenmeisje had een hogere beloning in gedachte en blijft smekend praten en kijken. Haar handje klauwt in de richting van 'de rest van het geld'.

Ik roep haar naar mijn kant. En voor ze haar jammerklacht kan voortzetten vertel ik haar dat ik veel armer ben dan mijn buurman. Ik smee haar het geld terug te geven en maak in de tussentijd haar handje open. De 2 roepies liggen in haar hand en ik smeek door. Om de auto heen beginnen mensen zich met het gesprek te bemoeien. Ze lachen en sporen haar aan om mij te helpen. Als ze me de 2 roepies heeft gegeven vraag ik of ze nog meer heeft en wijs naar haar broekzak. Ze haalt er al het opgehaalde geld uit. Ik kijk haar smachtend aan en vertel haar dat ik haar vrijgevigheid erg waardeer. Ze lacht en steekt haar hand uit. Ik pak het geld. De mensen om ons heen lachen nog harder en zeggen dat ze een hele goede daad heeft verricht. Er komt weer wat beweging in het verkeer. Ik geef haar al het geld terug. We geven elkaar nog een hand. Een motorrijder

naast ons aait haar over haar hoofd. Ze lacht nog steeds en flikflakt naar de volgende auto.

We bespreken de basisbehoeften van dit kind, van alle kinderen. Eten, kleding en onderdak zijn niet voldoende om

te (over)leven. Haar lach verried een levenslustig, spelend kind dat leeft in een verhard, volwassen minilijfje. Humor en plezier om te relativeren vertelden het verhaal van haar binnenkant. Het toonde haar veerkracht... haar resilience.

Resilience

Grote groepen kinderen leven in erbarmelijke omstandigheden. En toch is het geloof in bijna bovenmenselijke krachten om je uit elke situatie te kunnen redden ook van alle tijden. Kinderen in de meest uitzichtloze situaties zijn opgestaan om vanuit een bijna onbeschrijflijke kracht hun leven betekenis te geven. Er is een woord voor die kracht: *Resilience*. Resilience is het vermogen om ook onder of na moeilijke omstandigheden goed te functioneren en te groeien. Resilience is doorgroeivermogen. Leven of werken vanuit resilience leidt tot een ander perspectief op problemen. Het gaat niet alleen om het verbinden van wonden of het plakken van pleisters, maar vooral om het vertrouwen in het gezonde deel rondom de wond. De aandacht gaat uit naar vijf elementen:

- 1 De ervaring van gedragenheid door één of meer anderen: deel te zijn van een groter en veilig geheel
- 2 Het vermogen om zingeving in het leven te ontdekken
- 3 Vaardigheden waarmee je grip hebt op je leven
- 4 Een gevoel van eigenwaarde
- 5 Humor en plezier om zaken te relativeren

En... een persoonlijke plek waar je dromen, verdriet of plannen opbergt en koestert.

Relatie en zingeving

Als basis voor resilience treffen we dikwijls twee elementen aan: relatie en zingeving.

Relatie is op de eerste plaats de diepgaande aanvaarding door een ander. Zingeving is dikwijls nauw verbonden met relatie, maar ook met een project, een engagement of een (niet-sectair) geloof. Resilience is gebaseerd op de gedachte dat niets definitief verworven kan worden, maar dat ook niets definitief verloren gaat. Daarom kan resilience nooit de plaats innemen van een sociaal of economisch beleid. Een dergelijk beleid kan bijdragen tot de opbouw van resilience of de vernietiging ervan.

Een dag later staan we stil bij een meisje dat midden in de stad over een koord loopt. Haar ouders reiken voorwerpen aan die ze op haar hoofd legt. Ze kijkt geconcentreerd en gespannen. Er is geen spoortje plezier of genoegdoening te herkennen. Na haar prestatie klimt ze omlaag en loopt met een schaalte op haar publiek af. Ze kijkt kwaad als mensen te weinig geven. Alle fotografen moeten minimaal 100 roepie doneren. Ik geef wat ze vraagt, maar een gesprekje over iets anders dan 'het is niet genoeg' is onmogelijk. Ze draagt de buit over aan haar ouders die hoofdschuddend reageren. Samen kijken ze afkeurend naar de menigte. Het was niet genoeg. Het meisje blijft boos om zich heen kijken. Minuten later nog...

De setting, de omstandigheden, de training en de mentaliteit hebben van dit meisje een gedresseerd circusdier gemaakt. Het is niet mogelijk om door de harde buitenkant te prikken. Of misschien is de binnenkant wel even hard als de buitenkant. Fysiek is ze soepel en sterk, maar emotioneel lijkt ze star en rigide. Van veerkracht in de betekenis van resilience lijkt geen sprake (meer).

Kinderen zijn overal hetzelfde

Als je kijkt naar hoe kinderen zich ontwikkelen tref je overal sterke gelijkenissen. Als een kind kind mag zijn herken je dezelfde kracht. Kinderen hebben overal en altijd dezelfde behoeften. Die behoeften bevredigen is geen verwennerij, maar voorwaarde om je goed te kunnen ontwikkelen. Om prettig te leven is het van belang dat je je goed ontwikkelt. In gebieden waar kinderen moeten overleven, is aandacht van volwassenen voor hun basisbehoeften voorwaardelijk. Het maakt veel uit waar je wieg stond, maar elk kind wil iets kunnen, wil het samen kunnen en wil het alleen kunnen. De basisbehoeften van elk kind zijn hetzelfde:

- Lichamelijke behoeften
Eten, drinken, bewegen, slapen, etc.
- Behoeftte aan affectie, warmte en tederheid
Lichamelijk contact, nabijheid, liefde en warmte geven en ontvangen, etc.
- Behoeftte aan veiligheid, duidelijkheid en continuïteit
Voorspelbare, ordelijke omgeving, weten waar je aan toe bent, etc.
- Behoeftte aan erkenning en bevestiging
Aanvaard en gewaardeerd worden, iets voor iemand betekenen, etc.
- Behoeftte om zichzelf als kundig te ervaren
Het gevoel zelf écht iets te kunnen, nieuwe inzichten verwerven, etc.
- Behoeftte aan zingeving en aan morele waarde
Zich een goed mens voelen, zich verbonden voelen, etc.

Rechten en kansen

Waar de omstandigheden erbarmelijk zijn, vallen bijzondere krachten het meest op. In 2000 richtte de Norbertijnse priester Anthony Sebastian ECHO op. ECHO (Empowerment of Children and Humanrights Organisation) schenkt aandacht aan verwaarloosde en delinquente jongeren. ECHO stelt zich ten doel om de kinderrechten van kinderen in zeer moeilijke omstandigheden veilig te stellen. De visie wordt uitgedragen en doorgevoerd bij justitie, rehabilitatie, onderwijs en reïntegratie in de gemeenschap. ECHO gelooft dat gerichte inspanningen verwaarloosde en delinquente jongeren kunnen omvormen tot verantwoordelijke burgers.

ECHO probeert in 3 stappen delinquente en verwaarloosde jongeren door te laten groeien tot vrije en verantwoordelijke mensen. Daarvoor hebben ze 3 'huizen' ingericht.

- Centre for juvenile justice, een centrum voor jongerengerechtigheid
- Transitional home, een 'overgangshuis' van opsluiting naar rehabilitatie.
- Rehabilitation centre, een 'rehabilitatiehuis'

Centre for juvenile justice

Het centrum voor jongerengerechtigheid probeert de doelstellingen die in 2000 zijn vastgelegd in een 'jongerengerechtigheids-besluit' ten uitvoer te brengen. Dat besluit beschrijft de rechten van kinderen in zware omstandigheden en de bescherming die zij dienen te krijgen. ECHO maakt casestudies en geeft eerste hulp in *observatiehuizen* aan kinderen die in conflict zijn met justitie

en in *kinderhuizen* voor kinderen in nood. Ze geeft trainingen aan de 'aandeelhouders' van het besluit en onderneemt acties om kinderen naar de overgangshuizen over te plaatsen. Ook geeft ze trainingen aan een speciale jongeren-politie-eenheid en monitort ze het jongeren justitiesysteem.

Transitional home

In ECHO's overgangshuis krijgen kinderen onderwijs en speciale begeleiding. De activiteiten zijn gericht op verandering en verbetering.

Het Transitional Home startte op 4 april 2001. Het huis herbergde 50 jongens die voor enkele maanden door justitie waren vastgezet. ECHO gelooft dat een geschikt huis onontbeerlijk is om kinderen voor te bereiden op een terugkeer naar hun familie en in de maatschappij. Als een kind de toegang bij zijn familie wordt geweigerd, is hij welkom bij ECHO's Transitional home. Sinds ECHO's oprichting hebben meer dan 450 kinderen het huis bezocht.

“De begeleiders weten niet welke misdrijven de kinderen gepleegd hebben”

De begeleiders weten niet welke misdrijven de kinderen gepleegd hebben. Dat is niet relevant, vinden ze. Vanaf het moment dat ze binnenkomen, wordt er gestart aan een vredevol vervolg. “We simply love them”, was de reactie van een van de medewerkers op de vraag: hoe kun je deze kinderen begeleiden? Binnen een week is niet meer te zien welke kinderen er nog maar net een week of welke kinderen er al heel lang zijn. Er wordt niet achterom gekeken, maar hoopvol de toekomst in!

De activiteiten in ECHO's Transitional Home hebben tot doel om kinderen voor te bereiden op de buitenwereld. ECHO gelooft niet dat kinderen bewust misdaden begaan. Het is de omgeving, zoals een arme economische achtergrond of zware familieomstandigheden, die hen de wet laten overtreden. Zij maakt rehabilitatieprogramma's voor kinderen die in conflict leven met de wet of achtergesteld en onbeschermd leven. Om succesvol te hervormen volgen de jongens een gestructureerd dagprogramma. Elke morgen start met muziek en lichamelijke oefeningen, zoals lopen en yoga om het lichaam fit te houden en vrede te krijgen in de geest. De kinderen helpen mee in

de tuin en voeren de dieren. Sommige kinderen kunnen nog geen goede relaties met anderen aangaan, maar vinden wel rust en vriendschap bij de dieren. Daarnaast leren ze zorg te dragen voor anderen en krijgen ze meer zelfwaardering en verantwoordelijkheidsgevoel. Na het ontbijt krijgen de bewoners onderwijs.

“We konden plotseling over de bergen heen denken”

Onderwijs is een speerpunt en wordt gezien als een van de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle toekomst. 's Avonds worden de kinderen geholpen met hun huiswerk.

Een van de oud-leerlingen van de school vertelt over het belang van onderwijs. “We konden lezen en schrijven. We konden plotseling over de bergen heen denken. Dat was geweldig.”

Elke zondag moeten de kinderen aanwezig zijn bij “Bala Panchayat”, waar ze met hun leeftijdgenoten hun bestuurlijke taken bespreken. Ze evalueren de afgelopen week en kijken vooruit om hun leven te verbeteren. Ze bespreken het gewenste gedrag. Op zondagavond organiseren ze een cultureel programma, waar ze hun talenten kunnen presenteren. ECHO helpt de kinderen hun eigen doelen te leren stellen en gemotiveerd te raken om die te verwezenlijken. Deze perspectieven helpen kinderen om zin te krijgen in een terugkeer in de maatschappij. Als het programma succesvol is afgerond, verhuizen de kinderen naar ECHO's Rehabilitation Center.

Rehabilitation centre

In ECHO's rehabilitatiehuizen krijgen de jongeren beroepsopleidingen en worden zij begeleid om in werksituaties te participeren. Ze worden voorbereid op een terugkeer naar hun familie en in de maatschappij. Een van de ECHO-activiteiten is het programma voor assistent-verkeerspolitie. Het wordt geleid in samenwerking met het politiedepartement. Het programma traint jongeren die in conflict verkeerden met justitie.

Munisamy was 19 jaar en werd opgeleid tot assistent-verkeersagent.

“Van het leven op straat naar verkeersregelaar was een bijzondere reis. Ik had een zware kindertijd. Veel van mijn vrienden zijn ook naar ECHO gegaan. Na een intensieve begeleiding kunnen we weer een normaal leven leiden. We voelen ons goed als anderen onze inspanningen erkennen. Het is toch prachtig dat bussen stoppen als wij een stopteken geven!”

ECHO creëert bewustzijn en stimuleert onderzoek naar jongerenrechten bij:

- Netwerken van andere NGO's (niet gouvernementele organisaties)
- Jaarlijkse organisatie van “Bala Mela”, een dag voor minderbedeelde kinderen
- Een bewustzijns campagne voor het lot van deze jongeren
- Faciliteren van documentatie en onderzoek naar jongerenrechten

ECHO Balagrama is de naam van ECHO's Rehabilitation Center in Sumanahalli, Bangalore.

Kinderen die de periode in het Transitional Home succesvol hebben afgesloten komen naar Sumanahalli. De staf van ECHO bediscussieert de weg die de bewoner moet gaan volgen grondig met elkaar. Er wordt altijd vanuit het belang van het kind gekeken en vanuit de mogelijkheden om zelf de kwaliteit van het leven te verbeteren. De jongsten worden aangemoedigd om naar school te gaan. Voor degene die niet in school zijn geïnteresseerd worden beroepstrainingen verzorgd in verschillende disciplines zoals: kleermaker, drukker, leerlooier, timmerman, etc. Het meest succesvol is ECHO's "Assistent-verkeerspolitie programma". Maar ook verkeerslessen en computercursussen worden aangeboden. Zoals in het Transitional Home. Daar worden kinderen uitgenodigd om deel te nemen aan culturele programma's en bij hulp in de tuin.

Ook hier moeten de kinderen zondags tijdens het "Bala Panchayat" de week evalueren en doelen stellen voor de komende week. Na de beroepstraining helpt ECHO de jongeren met werk zoeken. Ook worden ze begeleid met betrekking tot de reïntegratie in hun families. En zelfs als de kinderen weer thuis leven en aan het werk zijn, worden ze regelmatig aangesproken over de valkuilen van het gedrag dat hen ooit in de problemen bracht.

ECHO-Balagrama participeert in het *National Child Labor Project (NCLP)* waar ze basiseducatie verzorgt aan 50 kinderen in gevaarlijke werkomgevingen. Dat leert de kinderen zich te beschermen tegen de gevaren van kinderarbeid. De kinderen worden gestimuleerd om naar school te gaan voor een betere toekomst.

Succesfactoren

Trajecten waarbij jongeren vanuit kansarme naar kansrijke situaties worden begeleid, kennen enkele succesfactoren:

- Met een uitgesproken menswaardige visie trek je **liefdevolle en onbevooroordeelde begeleiders** aan.
- Naast de fysieke vereisten zijn **pedagogische en psychologische inzichten** voorwaardelijk voor professionele begeleiding.
- **Delicten** moeten gezien worden in een sterk **omgevingsbepaalde context**.
- Door **serieuze relaties** en werkelijke betrokkenheid ontstaat (psychologisch) inzicht in de *resilience* (veerkracht en doorgroeivermogen) van jongeren. Daardoor is beter in te schatten welke jongeren op welk moment welke hulp nodig hebben én of inspanningen zinvol zijn.
- **Verbondenheid** is de sleutel om delinquenten niet ontkoppeld te laten.
- De focus met betrekking tot de verandering moet liggen op het **perspectief**.
- Het hele traject kan vruchtbaar blijven als in een netwerkconstructie een **gemonitorde rehabilitatie** is voorzien, zodat jongeren in een van de moeilijkste fasen (de terugkeer in de niet begeleide situatie) niet vervallen in "oud" gedrag.

En zoals bij elk goed onderwijs- of hulpverleningstraject vertellen de jongeren zelf het verhaal. Niet de mooie visie, maar de 'verhalen' van de jongeren, die hoorbaar zijn uit hun mond en zichtbaar in observaties accrediteren de inspanningen.

Shilla en Majana nemen hun zusje, een baby'tje van zes maanden, mee naar school. Hun vader is dood. Nu kan hun moeder overdag werken en krijgen zij onderdak, voedsel en onderwijs.

Aja, Raja en Shalma

Aja, Raja en Shalma zijn drie kinderen die in positieve zin opvielen na hun gevangenneming. Ondanks het feit dat de familie zich niet meer bekommerde om hun lot, toonden ze inzicht in hun delict en in hun situatie. Ook toonden ze gewetensvol berouw en smachtten ze naar een ander perspectief. Fr. Antony haalde ze naar ECHO voor een hoopvol vervolg.

Aja

Aja was vijftien jaar toen hij zijn PowerPoint-presentatie presenteerde. Zijn ogen straalden. "Ik leerde het programma afgelopen jaar. Ik ben gefascineerd door tekenen en mooie plaatjes. PowerPoint geeft me de mogelijkheden om daar mee te werken." Hij vertelt gedetailleerd over de werkwijze en de inhoud van zijn presentatie over ECHO, waar hij leeft. Hoe raakte dit opgewekte kind van overheidsambtenaren verzeild in dit huis? Zijn ogen vullen zich met tranen als hij vertelt dat zijn ouders allebei al zijn gestorven. Zijn vader twee jaar geleden en zijn moeder vorig jaar. Hij werd opgevangen door een tante. "Een vriend van me vroeg me te helpen omdat hij financiële problemen had. Ik voelde me verplicht om hem wat juwelen van mijn ouders te geven. Een familielid heeft me aangeklaagd voor diefstal." Na meer dan 100 dagen in de gevangenis werd hij door ECHO opgevangen, waar hij weer een beeld van een betekenisvolle toekomst heeft gecreëerd. "Ik wil een software-ingenieur worden," zegt Aja, die hard werkt om zijn schoolexamen te halen.

Raja

Raja was zestien jaar toen zijn beide ouders stierven. Hij kwam te wonen bij zijn zus en zwager. Ze waren erg arm. Er was geen geld om Raja naar school te kunnen laten gaan. Om geld te verdienen werkte hij als timmerman. Het verdiende geld werd grotendeels uitgegeven aan drank voor zijn zwager. De familie werd al jaren door die zwager geterroriseerd. Op een dag toen zijn zwager weer dronken was en er gevochten werd viel Raja hem aan en vermoordde hem. De jongen werd gearresteerd en naar het observatiehuis gebracht. ECHO ontfermde zich over hem en begeleidde hem gedurende het hele traject. Na zijn vrijlating kon Raja niet terug naar zijn familie. Hij werd begeleid in het overgangshuis, waar hij onderwijs kreeg. Vanaf die periode kon hij als timmerman aan de slag, waardoor hij zijn eigen geld verdient en een zelfstandig bestaan heeft opgebouwd.

Shalma

Shalma was een meisje van 13 jaar. Haar ouders waren erg arm en gingen door het leven als koelies (loonslaven). Op een dag ging Shalma naar het huis van haar tante en stal 20 roepies (€ 0,35) om biscuits te kunnen kopen. Haar familie ging op onderzoek en Shalma was bang voor de reactie van haar oma. Ze liep weg, sprong in een bus en kwam 400 km. verder in Bangalore terecht. In de stad werd ze door de politie van het busstation naar een kinderkuis gebracht. Daar ontfermden de maatschappelijkwerkers van ECHO zich over haar. Zij stuurden onmiddellijk een brief naar de directeur van de school in Kadur om te melden dat Shalma in Bangalore was. De directeur, een

leerkracht en haar oma arriveerden na een week bij ECHO. Samen gingen ze naar het kinderdhuis. Oma spendeerde 6000 roepies die ze had gespaard voor een oogoperatie aan de zoektocht naar haar kleindochter. Oma en Shalma waren dankbaar dat ze herenigd waren. Later ontving ECHO een dankbrief van Shalma, haar familie en de directeur.

Snel nieuwe kansen

Een van de gevangenebewaarders had gezien hoe ik kinderen op een school een lied had geleerd. De kinderen herhaalden zingend onzinwoorden. Eerst gemakkelijk, maar dan steeds complexer. Er werd gedanst en veel gelachen. De kinderen wilden telkens opnieuw. Toen we dagen later in de jeugdgevangenis stonden, vertelde de gevangenebewaarder de verhalen van de 20 kinderen die in een openlucht-kooi op de grond zaten. Een jongen van 11 had met zijn broertje van 9 een klasgenootje gewurgd. Een jongen van 17 had onlangs zijn leerkracht verkracht en eerder al een buurmeisje en zijn nichtje. Een jongen van 10 had wat fruit gestolen...

Nadat hij me zicht had gegeven op de delicten liep hij naar de jongens. Hij vertelde dat ik uit Nederland kwam en dat hij gezien had hoe ik op een school aan kinderen een lied had geleerd. Hij vroeg of zij dat ook wilden.

Ze gilden: "Ja, een lied!"

Met de verhalen nog in mijn hoofd begon ik te zingen en zij zongen na. Ze dansten en zongen en lachten en trokken aan elkaar. Ik vergat hun verhalen en ook zij gaven zich over aan het plezier. Na een hele tijd nam ik afscheid van ze.

"Hadden ze allemaal plezier?" vroeg de gevangenebewaarder me.

"Nee, niet allemaal," antwoordde ik. "Bijna iedereen, maar vier kinderen konden zich niet overgeven. Ze bleven argwanend."

"Precies! En die vier kinderen zitten hier helaas waarschijnlijk nog lang," zei hij, "en de rest moet heel snel nieuwe kansen krijgen!"

(G)een druppel op een gloeiende plaat

Weet je wel hoe groot India is? Het is een bodemloze put! Wie voor een dubbeltje geboren is... Alle clichés uit de kast, in een verwarmd huis, met een wijntje in de hand. Natuurlijk zijn veel situaties nagenoeg uitzichtloos en lijkt gedrag soms onveranderbaar. Maar liefdevol en onbevooroordeeld vertrekken vanuit de veerkracht van jongeren leidt tot andere relaties dan een louter repressieve aanpak. Jongeren weten zelf vaak heel goed dat repressies gerechtvaardigd waren. Maar niet als ze werden uitgevoerd door begeleiders die niet door de buitenkant heen konden kijken.

Oh ja: "een druppel op de gloeiende plaat", hoor je ook vaak. Maar veel druppels... of liever nog: 't Geluk van een kind kan nooit een druppel op een gloeiende plaat zijn!

Marcel van Herpen mherpen@home.nl

Projectleider Expertisecentrum E.G.O. Nederland, medeoprichter en medewerker van het NIVOZ in Driebergen, eindredacteur van Egoscoop, bestuurslid van Stichting E.G.O. St. Maarten en auteur van "ErvaringsGericht Onderwijs; van oriëntatie tot implementatie"

Literatuur Depuydt A., Deklerck J. en Deboutte G., (2001) *Verbondenheid als antwoord op de-link-wentje?* Leuven: Acco | Herpen van, M., (2005) *ErvaringsGericht Onderwijs; van oriëntatie tot implementatie*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant

Sites M.b.t. "het ECHO-project": www.echoindia.org | M.b.t. "Resilience": www.dekrachtvanbethuis.org | M.b.t. "Ervaringsgericht Onderwijs": www.ervaringsgerichtonderwijs.nl

Abonnee worden?

Egoscoop is een driemaandelijks onderwijstijdschrift voor E.G.O. en aanverwante ontwikkelingen

Egoscoop kost €25,00 per schooljaar voor 4 nummers

Geef je nu op als abonnee:

Mail je naam (evt. naam instelling), adres en telefoonnummer naar de administratie:

Sjef Groenemans

Bosveld 133

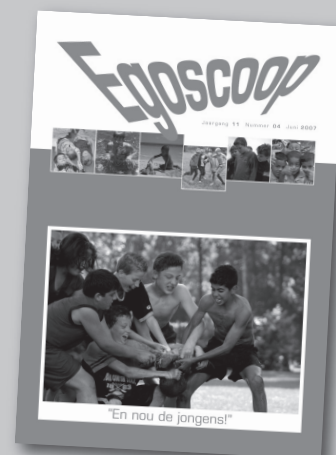
5403 AE Uden

T 0413 26 80 29

E sgroenemans@zonnet.nl

Losse nummers zijn verkrijgbaar via mherpen@home.nl.

Op onze website vindt u printvriendelijke versies van alle hoofdartikelen uit Egoscoop.

WWW.

ervaringsgerichtonderwijs

.NL